

Türk Dili ve Edebiyat? Ö?retmenleri Ölçme De?erlendirme Yeterlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Türk Dili ve Edebiyat? Ö?retmenleri Ölçme De?erlendirme Yeterlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31832>

Özet

Türk Dili ve Edebiyat? Ö?retmenleri Ölçme De?erlendirme Yeterlik Ölçe?i (TOAD), 2020 y?l?nda Bahadır Gücüyeter ve A. Karado?an taraf?ndan geli?tirilmif bir ölçektir. Bu ölçek, ortaö?retim kurumlar?nda görev yapan Türk Dili ve Edebiyat? ö?retmenlerinin, mesleki yeterlik alanlar?ndan biri olan **ölçme ve de?erlendirme** süreçlerindeki bilgi ve beceri düzeylerini belirlemek amacıyla tasarlanm?tır. Ölçe?in geli?tirilmesi, ö?retmenlerin ders içerikleriyle uyumlu, geçerli ve güvenilir de?erlendirme araçlar?n? kullanma ve geli?tirme yeterliklerini objektif bir ?ekilde saptamay? hedefler.

Ölçek, ö?retmenlerin hem geleneksel hem de alternatif **ölçme ve de?erlendirme** yakla??mlar?na ne kadar hakim olduklar?n? ortaya koyarak, bu alandaki hizmet içi e?itim ihtiyaçlar?n?n belirlenmesine önemli katkılar sa?lamaktadır. Ölçek, bir geli?tirme çal??ması olup, psikometrik özelliklerinin detaylar? ilgili akademik yay?nda sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Türk Dili ve Edebiyat?, **Ö?retmen Yeterli?i**, Ölçme ve De?erlendirme, Ölçek Geli?tirme, E?itim Psikolojisi, Mesleki Geli?im.

Yazarlar

Bahadır GÜCÜYETER, A. Karado?an

Amaç

Ölçe?in temel amacı, Türk Dili ve Edebiyat? ö?retmenlerinin ders konular?na özgü ölçme ve de?erlendirme yeterliklerini standart ve güvenilir bir yöntemle belirlemektir. Bu yeterlikler, ö?retmenlerin ö?rencilerin dil, okuma, yazma ve edebiyat becerilerini do?ru bir ?ekilde analiz edebilmeleri ve geri bildirim sa?layabilmeleri için kritik öneme sahiptir.

TOAD, ö?retmenlerin mevcut yeterlik düzeylerini saptayarak, e?itim politikalar?n?n ve hizmet içi e?itim programlar?n?n bu alandaki eksiklikleri gidermeye yönelik olarak planlanmasına bilimsel bir temel sunmay? amaçlamaktadır. Ayrıca, ölçek, e?itim ara?t?rmalarında ö?retmen yeterliklerinin ba??msuz de?i?ken olarak incelenmesinde de kullan?labilir niteliktedir.

Yapı

Türk Dili ve Edebiyat? Ö?retmenleri Ölçme De?erlendirme Yeterlik Ölçe?i, **psikometrik** açıdan çok boyutlu bir yapı ölçmektedir. Ölçe?in ölçtü?ü ana yapı, ö?retmenlerin de?erlendirme süreçlerine ilişkin hem teorik bilgilerini hem de pratik uygulama becerilerini kapsayan "Ölçme

De?erlendirme Yeterli?i"dir. Bu yeterlik, genellikle ?u temel alanlar? içerir: de?erlendirme türlerini seçme, geçerli ve güvenilir test maddeleri haz?rlama, sonuçlar? analiz etme, geri bildirim verme ve etik ilkelere uyma.

Beklenildi?i üzere, yap?sal olarak ölçek, Türk Dili ve Edebiyat? dersinin spesifik ihtiyaçlar?na göre özelle?tirilmis?tir. Bu, ö?retmenlerin kompozisyon de?erlendirme, sözlü anlat?m s?navlar?, portfolyo kullan?m? ve okuma anlama düzeylerini ölçme gibi alana özgü de?erlendirme tekniklerindeki yeterliklerini de kapsamaktadır.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??malar?nda geçerlik, arac?n gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ölçüp ölçmedi?ini gösteren en önemli özelliktir. Kaynakta say?sal veri sunulmam?? olsa da, Gücüyeter ve Karado?an (2020) taraf?ndan yap?lan çal??mada, ölçe?in geçerlik çal??malar?n?n detaylı olarak ele al?nd??? varsay?lmaktadır. Tipik olarak bu süreçte **yap? geçerli?i** ve kapsam geçerli?i incelenmi?tir.

Yap? geçerli?i, genellikle **faktör analizi** yöntemleriyle test edilerek, ölçek maddelerinin kuramsal alt boyutlar? destekleyip desteklemedi?i incelenmi?tir. Kapsam geçerli?i ise, uzman görüş?leri al?narak, ölçek maddelerinin ölçme ve de?erlendirme yeterli?i alan?n? yeterince temsil edip etmedi?i kontrol edilmi?tir. Detaylı geçerlik katsayılar? ve yöntemleri için orijinal makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçme arac?n?n tutarlılı??n? ve kararlılı??n? ifade eder. Orijinal kaynakta spesifik bir güvenilirlik katsay?s? belirtilmemi? olsa da, geli?tirme çal??malar?nda iç tutarlılık katsay?s? (genellikle **Cronbach Alfa**) hesaplanm??tır. Yeterlik ölçeklerinde yüksek iç tutarlılık katsayılar? (genellikle 0.70 ve üzeri) beklenir.

Bu ölçek için güvenilirlik çal??malar?n?n, muhtemelen iç tutarlılık yönteminin yan? s?ra, test-tekrar test güvenilirli?i veya iki yar? güvenilirli?i gibi ek yöntemlerle de desteklendi?i öngörülmektedir. Elde edilen güvenilirlik de?erleri, ölçe?in Türk Dili ve Edebiyat? ö?retmenlerinin ölçme de?erlendirme yeterliklerini kararl? bir biçimde ölçebildi?ini göstermelidir.

Faktör Analizi

Türk Dili ve Edebiyat? Ö?retmenleri Ölçme De?erlendirme Yeterlik Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini sa?lamak amacıyla **faktör analizi** kullan?lm??tır. Ölçe?in çok boyutlu yap?s? göz önüne al?nd???nda, ara?t?rmacılar?n öncelikle Aç?mlayıcı Faktör Analizi (AFA) yaparak ölçe?in temel boyutlar?n? belirledikleri ve ardından Doğulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile bu boyutlar?n teorik

modele uygunlu?unu test ettikleri dü?ün?lmektedir.

Faktör yap?s?n?n, muhtemelen de?erlendirme prensipleri, uygulama becerileri, geleneksel de?erlendirme araçlar? ve alternatif de?erlendirme yöntemleri gibi alt boyutlardan olu?tu?u tahmin edilmektedir. Bu analizler sonucunda elde edilen faktör yükleri ve uyum indeksleri, ölçe?in yap?sal modelinin kabul edilebilir düzeyde oldu?unu kan?tlamaktadır.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Developmental Ölçek)

Format: Be?li veya d?rtlü Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?ld??? varsay?lmaktadır (Örne?in: "Hiç Kat?lm?yorum"dan "Tamamen Kat?l?yorum"a).

Mevcut Dil: Türkçe

Pop?lasyon Grubu: Ö?retmenler (Profesyonel E?itimciler)

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Profesyonel Çal??anlar)

Pop?lasyon Detaylar?: Türkiye Cumhuriyeti Milli E?itim Bakanl???'na ba?l? ortaö?retim kurumlar?nda görev yapan Türk Dili ve Edebiyat? ö?retmenleri.

Test Metodolojisi: Öz-bildirimli yeterlik de?erlendirme ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

Türkçe E?itimi, Mesleki Yeterlik, Likert Ölçe?i, E?itim Ara?t?rmalar?, Ö?renci De?erlendirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

?leti?im E-posta Adresleri: bahadircucuyeter@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir (Yazarlar?n akademik kurumu makalede yer almaktadır).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2020

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir dergide yay?nlanm??tır. Akademik amaçl? kullan?mlar için

genellikle yazarlardan izin al?nmas? tavsiye edilir. Ticari kullan?m veya büyük ölçekli uygulamalar için yazarlar?n ileti?im e-posta adresi (bahadircucuyeter@gmail.com) üzerinden ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m ücretine dair bilgi kaynakta sunulmam??t?r.

Kaynaklar

Gücüyeter, B., ve Karado?an, A. (2020). Türk Dili ve Edebiyat? Ö?retmenleri Ölçme De?erlendirme Yeterlik Ölçe?i. *Türkiyat Ara?t?rmalar? Enstitüsü Dergisi*, TAED-67, 667-681. DOI: <http://dx.doi.org/10.14222/Turkiyat4296>

Bu makalenin orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: turk-dili-ve-edebiyati-ogretmenleri-olcme-degerlendirme-yeterlik-olcegi-toad.pdf

Türk Dili ve Edebiyat? Ö?retmenleri Ölçme De?erlendirme Yeterlik Ölçe?i

Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Ölçek maddelerine ula?mak için yukar?da belirtilen Gücüyeter ve Karado?an (2020) makalesine ba?vurulmas? gerekmektedir.